

**ROMANTYZM –
EPOKA BURZY
I NAPORU**

**BEATA ZIELIŃSKA
TADEUSZ BANOWSKI**

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania języka polskiego dla szkoły ponadpodstawowej poziom rozszerzony

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – dr Jolanta Sawicka-Jurek
Recenzja merytoryczna – Dorota Dąbrowska
Bożena Świąch
Agnieszka Ratajczak-Mucharska
Katarzyna Szczepkowska-Szcześniak

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji:

Romantyzm – epoka burzy i naporu

Klasa / czas trwania zajęć/lekcji:

II / 45 minut

Cele. Uczeń:

- definiuje pojęcie romantyzmu;
- określa zakres czasowy epoki;
- korzysta ze słowników i encyklopedii;
- odczytuje informacje w tekstach krytycznych i teoretycznoliterackich.

Metody/techniki/formy pracy:

- heureka;
- praca z tekstem;
- praca zespołowa;
- praca w grupach.

Środki dydaktyczne:

- słowniki terminów literackich;
- tekst Jurija Łotmana *Na wielkiej scenie historycznej*.

Opis przebiegu lekcji:

Część wstępna: Nauczyciel prosi uczniów o podanie przypadkowych skojarzeń ze słowem romantyczny. Tworzą mapę pojęć i skojarzeń. Wyszukują w słowniku języka polskiego źródła pochodzenia słowa. Nauczyciel informuje, że kolejną po oświeceniu epoką, z którą zapoznają się uczniowie jest romantyzm, której nazwa pochodzi od słowa romantyczny i została nadana epoce już w I połowie XIX wieku.

Część właściwa: Uczniowie zapoznają się z tekstem Jurija Łotmana *Na wielkiej scenie historycznej* (B i M. Szargotowie, *Romantyzm. Antologia*, Warszawa 2004, s. 101) i wskazują problemy poruszane przez autora w kontekście epoki romantyzmu. Uczniowie pracują w czterech grupach. Wyszukują w słownikach i encyklopedii terminu romantyzm, wypisują słowa kluczowe, daty, wydarzenia i tworzą własną definicję pojęcia.

Po odczytaniu definicji nauczyciel uzupełnia informacje o tło historyczne epoki.

Następnie uczniowie wyszukiwają w tych samych źródłach termin bohater romantyczny.

Po przedstawieniu efektów pracy grup nauczyciel wyświetla obrazy: *Koszmar* Johanna Heinricha Füssiego (https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/56/John_Henry_Fuseli_-_The_Nightmare.JPG), *Rozstrzelanie powstańców madryckich 3 maja 1808 roku* Francisca Goi (<https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/48/>

[El Tres de Mayo%2C by Francisco de Goya%2C from Prado in Google Earth.jpg](https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/ff/Caspar_David_Friedrich_-_Two_Men_Contemplating_the_Moon_-_Google_Art_Project.jpg), *Dwaj mężczyźni kontemplujący księżyc* Caspara Davida Friedricha (https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/ff/Caspar_David_Friedrich_-_Two_Men_Contemplating_the_Moon_-_Google_Art_Project.jpg).

Uczniowie określają krótko tematykę dzieł i opisują ich nastrój oraz sposób przedstawienia człowieka.

Część podsumowująca: Nauczyciel wypisuje dwa hasła: romantyzm i bohater romantyczny. Uczniowie podczas burzy mózgów przedstawiają propozycje jego uzupełnienia.

Komentarz metodyczny:

Podczas zajęć w grupach należy kontrolować czas, aby uczniowie nie przeznaczili go na luźne rozmowy, a wspólnie poszukiwali rozwiązania problemu. Podczas prezentacji uczniów z problemami edukacyjnymi należy docenić nawet najmniejsze zaangażowanie i wyróżnić ich pochwałą w celu wzmocnienia. W lekcji kształcone są kompetencje: w zakresie rozumienia i tworzenia informacji, wielojęzyczności, nauk przyrodniczych, osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się. W przypadku uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi należy: zapewnić właściwe oświetlenie sali lekcyjnej i miejsca pracy, wykorzystać mocne strony ucznia, tworzyć atmosferę pracy sprzyjającą budowaniu pozytywnych emocji i doświadczeń, dostosować materiały i narzędzia do warunków i możliwości ucznia, np. w materiałach tekstowych powiększyć czcionkę, stosować zakreślenia, dostosować wymagania edukacyjne, stopień, np. wydłużyć czas pracy, umożliwić zapoznanie się z materiałem źródłowym w domu i udzielić wskazówek do pracy, zorganizować pomoc koleżeńską, stosować ocenianie kształtujące, wspierające ucznia, połączone z samooceną i oceną koleżeńską, wzmocniać ucznia pochwałą nawet za niewielkie postępy, a także udzielać informacji zwrotnej o tym, co uczeń robi dobrze, a w których miejscach popełnił błędy lub co wykonał źle, w jaki sposób może uzupełnić braki lub poprawić błędy oraz poinformować o tym, jakimi metodami może doskonalić swoje umiejętności. Należy umożliwić także rozwój uczniowi zdolnemu poprzez zaangażowanie go w dodatkowe czynności, opracowanie pomocy dydaktycznych. Podczas lekcji realizowane są kompetencje kluczowe, mające znaczenie na rynku pracy, szczególnie w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej, w zakresie rozumienia i tworzenia informacji (teksty literackie), osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się (praca w grupach), w zakresie przedsiębiorczości (komunikowanie się).